Anexă
la dispoziția nr. 122-a din 24.09.2025

NORMELE DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
ale angajaților Comisiei Electorale Centrale

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Normele de etică și deontologie ale angajaților Comisiei Electorale Centrale (în continuare – *norme*) sunt elaborate în conformitate cu Legea nr. 25/2008 cu privire la Codul de conduită a funcționarului public, Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, Legea integrității nr. 82/2017, Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și alte acte normative în domeniu.

2. În sensul prezentelor norme, termenul „angajat al Comisiei Electorale Centrale" cuprinde membrii Comisiei Electorale Centrale și funcționarii publici din cadrul Aparatului acesteia.

3. Normele reglementează conduita profesională și sunt obligatorii pentru toți angajații Comisiei Electorale Centrale, indiferent de perioada pentru care sunt numiți în funcție.

4. Normele stabilesc cadrul particular specific activității în cadrul Comisiei Electorale Centrale ținând cont de regulile generale impuse funcțiilor de demnitate publică și celor publice și au scopul de a crea o disciplină profesională internă și interacțiune între persoane, subdiviziuni structurale și părți externe guvernate de principii și standarde.

II. PRINCIPII DE CONDUITĂ

5. În exercitarea funcției, angajații Comisiei se călăuzesc de următoarele principii:

1) **legalitate,** principiu conform căruia angajații au obligația de a respecta Constituția Republicii Moldova, legislația și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Angajații care consideră că li se cere sau sunt forțați să acționeze ilegal sau în contradicție cu normele deontologice vor comunica acest fapt conducătorilor săi.

2) **imparțialitate**, principiu conform căruia angajații sunt obligați să ia decizii și să întreprindă acțiuni în mod imparțial, nedescriminatoriu și echitabil, fără a acorda prioritate unor persoane sau grupuri în funcție de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.

Comportamentul angajatului Comisiei trebuie să fie bazat pe respect, exigență, corectitudine și amabilitate în relațiile sale cu publicul, precum și în relațiile cu conducătorii, colegii și subordonații.

Angajatul Comisiei nu trebuie să determine persoanele fizice sau juridice să adopte comportamente ilegale, folosindu-se de poziția sa oficială.

3) **independență**, principiu conform căruia apartenența politică a angajatului nu trebuie să influențeze comportamentul și deciziile acestuia, precum și politicile, deciziile și acțiunile autorităților publice.

În exercitarea funcției angajatului Comisiei îi este interzis:

a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice și a altor organizații social-politice;

b) să folosească resursele administrative pentru susținerea concurenților electorali;

c) să afișeze, în incinta autorităților publice, însemne sau obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora;

d) să facă propagandă în favoarea oricărui partid;

e) să creeze sau să contribuie la crearea unor subdiviziuni ale partidelor politice în cadrul autorităților publice.

4) **profesionalism**, principiu conform căruia angajații au obligația să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine. Fiecare angajat este responsabil pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu față de conducătorul său nemijlocit, față de conducătorul ierarhic superior și față de autoritatea publică.

5) **loialitate**, principiu conform căruia angajații sunt obligați să servească cu bună-credință autoritatea publică în care activează, precum și interesele legitime ale cetățenilor. Angajații Comisiei au obligația să se abțină de la orice act sau faptă care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale autorității publice.

III. NORMELE DE CONDUITĂ A ANGAJAȚILOR

6. Angajații Comisiei sunt obligați să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public, să asigure accesul liber la informație și să respecte termenele prevăzute de lege privind furnizarea informației. Angajații sunt obligați să respecte limitările accesului la informație, în condițiile legii, în scopul protejării informației confidențiale, a vieții private a persoanelor și a securității naționale, precum și să asigure protecția informațiilor deținute față de accesul, modificarea sau distrugerea lor nesancționate.

Comunicarea cu mijlocele de informare în masă în numele autorității publice este realizată doar de către Direcția comunicare, relații publice și mass-media și/sau alte subdiviziuni interne abilitate cu acest drept.

7. Angajații Comisiei sunt obligați să asigure protecția proprietății publice și să evite orice prejudiciere a acesteia, precum și să folosească timpul de lucru și bunurile care aparțin autorității publice, doar în scopul desfășurării activităților aferente funcției deținute.

Angajații trebuie să asigure, potrivit atribuțiilor ce îi revin, folosirea eficientă și conform destinației a banilor publici.

Angajaților le este interzis să utilizeze bunurile autorității publice pentru a desfășura activități publicistice, didactice, de cercetare sau alte activități neinterzise de lege în interes personal.

8. Angajații Comisiei aflați în deplasare de serviciu sunt obligați să aibă o conduită care să nu prejudicieze imaginea țării și a autorității publice pe care le reprezintă, precum și un comportament corespunzător regulilor de protocol și să respecte legile țării gazdă. În relațiile cu reprezentanții altor state, angajaților Comisiei le este interzis să exprime opinii personale privind aspectele naționale sau disputele internaționale.

9. Angajatului Comisiei îi este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate lui personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Dacă angajatului Comisiei i se propune un cadou inadmisibil, serviciu, favor, invitație sau oricare alt avantaj necuvenit, el trebuie să anunțe imediat conducătorul său ierarhic superior despre acest fapt și să ia măsurile necesare pentru a-și asigura protecția, printre care:

a) să refuze cadoul;

b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;

c) să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile;

d) să anunțe conducătorul autorității publice;

e) să transmită cadoul conducătorului autorității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa (lăsat în birou, în anticameră etc.);

f) să își desfășoare activitatea profesională în mod corect, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.

Această interdicție nu se aplică în privința cadourilor primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și a căror valoare nu depășește limitele stabilite de cadrul legal.

Modul de declarare, evaluare, evidență, păstrare, utilizare și răscumpărare a acestor cadouri este reglementat de Regulamentul cu privire la evidența, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 116/2020.

Cadourile a căror valoare depășește limitele stabilite se transmit în gestiunea comisiei de evidență și evaluare a cadourilor și se înscriu într-un registru special. Informația din registrul special este publică. În cazul în care angajatul achită diferența de valoare a bunului primit în calitate de cadou, el poate păstra bunul respectiv, efectuându-se mențiunea corespunzătoare în registrul special, contra semnătură.

10. Angajații Comisiei sunt obligați să nu admită influențe necorespunzătoare, în sensul Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale și să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare.

Angajații sunt obligați să facă imediat, dar cel târziu în decurs de 3 zile lucrătoare, un denunț în formă scrisă, despre exercitarea influenței necorespunzătoare, depus pe numele conducătorului autorității publice la persoana responsabilă de înregistrarea cazurilor de influență necorespunzătoare sau, după caz, la Centrul Național Anticorupție, în condițiile legii.

11. Angajații Comisiei sunt obligați să evite orice conflict de interese, să informeze conducătorul autorității, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese real în care se află, să nu emită acte administrative, să nu încheie acte juridice, să nu ia sau să nu participe la luarea unor decizii în exercitarea funcției până la soluționarea conflictului de interes real.

Procedura privind declararea și modul de soluționare a conflictului de interese este reglementată de art. 14 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și de art. 24 alin. (2) din Legea integrității nr. 82/2017.

12. Angajații Comisiei sunt obligați, pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor, să respecte regimul juridic al incompatibilităților, în conformitate cu art. 12 din Legea integrității nr. 82/2017.

Pentru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, angajații Comisiei respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul autorității.

Astfel, angajații Comisiei sunt obligați:

a) să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului/relațiilor de muncă/raporturilor de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul stabilit nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații;

b) să întreprindă acțiuni, în termen de două luni, în vederea încetării raporturilor ierarhice nemijlocite cu rudele directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau cu rudele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate ori soră a soțului/soției), cu concubinul/concubina în cadrul Comisiei.

13. Activitatea profesională a angajaților Comisiei se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat.

Angajatul Comisiei este obligat să evite folosirea în interes propriu a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea funcției și să nu admită folosirea numelui său, însoțit de calitatea sa de angajat al Comisiei, a vocii ori a semnăturii sale în orice formă de publicitate în favoarea unui agent economic sau a vreunui produs comercial, național ori străin.

14. Angajații Comisiei sunt obligați, în vederea asigurării integrității profesionale să depună declarația de avere și interese personale în termenul și modul prevăzut de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

15. Angajatul Comisiei are obligația să nu admită favoritism în activitatea sa profesională.

În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, practicile de favoritism în cadrul Comisiei sunt inadmisibile.

16. Angajații Comisiei care informează cu bună-credință despre comiterea actelor de corupție și a celor conexe corupției, a faptelor de comportament corupțional beneficiază de următoarele măsuri de protecție:

a) prezumția de bună-credință până la proba contrarie;

b) confidențialitatea datelor cu caracter personal;

c) transferul în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Pentru informarea cu bună-credință angajatul nu poate fi sancționat disciplinar. Pentru neaplicarea măsurii de protecție prevăzute, precum și pentru nerespectarea prevederii de nesancționare pentru informarea cu bună-credință, sunt responsabili conducătorul ierarhic superior, conducătorul autorității și conducătorul autorității abilitate cu controlul veridicității informațiilor din declarațiile de interese personale.

17. Angajații Comisiei care au acces la date cu caracter personal sau le prelucrează în exercitarea funcției sunt obligați să asigure confidențialitatea acestora (art. 29 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal), iar în procesul prelucrării datelor cu caracter personal, operatorii din cadrul instituției nu au voie să distrugă, să modifice, să utilizeze în alte scopuri, să blocheze, să copieze, să dezvăluie, să răspândească datele respective și trebuie să întreprindă acțiuni menite să asigure un nivel de securitate adecvat a datelor prelucrate (art. 30 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal).

IV. RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA NORMELOR

18. Pentru nerespectarea normelor de conduită angajații Comisiei Electorale Centrale poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz.